

Dr. Viorel ACHIM: “Dezrobirea țiganilor ca proiect social: problema integrării foștilor robi în economia rurală” – conferință la Arhivele Naționale ale României, în cadrul ciclului de prelegeri “Interferențe”, București, **26 mai 2016**.

Rezumat

Marea reformă a dezrobirii țiganilor realizată în principatele române la mijlocul secolului al XIX-lea a însemnat în primul rând desființarea instituției robiei (sclaviei) și acordarea statutului de oameni liberi pentru cei aproximativ 250.000 de robi, care reprezentau 7% din populația țării. Dezrobirea țiganilor a avut însă și o componentă socială puternică. Legislația de dezrobire – mai cu seamă cele șase legi dintre anii 1843 și 1856 care au emancipat diferitele categorii de robi – s-a ocupat și de aspectele sociale ale acestei populații, iar discuția din epocă în legătură cu dezrobirea s-a purtat mai cu seamă în jurul chestiunilor sociale. Toți cei care au fost implicați, într-un fel sau altul, în realizarea acestei reforme, au vorbit despre necesitatea unei modificări radicale a datelor sociale și economice ale populației de (foști) robi. Nu a fost vorba doar de sedentarizarea grupurilor încă nomade (adică așezarea lor în sate și în case), ci mai ales de integrarea robilor (foștilor robi) în lumea rurală, ca ocupații, condiție socială și mod de viață. În deceniile cinci și șase a existat un proiect social pentru robii țigani, a cărui idee centrală era transformarea lor în clăcași, cum erau atunci cei mai mulți locuitori ai țării.

Această prelegere abordează mai multe chestiuni în legătură cu proiectul integrării robilor (foștilor robi) în lumea rurală: cum au gândit aboliționiștii transformarea socială a țiganilor; ce au prevăzut legile de dezrobire în această privință; ce s-a petrecut efectiv cu acest grup social între 1831 (când a fost introdus Regulamentul organic și când statul a început să se preocupe de situația robilor) și 1864 (legea rurală, care a transformat un număr mare de emancipați în mici proprietari de pământ), adică în perioada robiei și primii ani după dezrobire; evoluțiile uneori foarte diferite urmate de grupurile de (foști) robi; succesul limitat al proiectului integrării țiganilor; care au fost consecințele pe termen lung ale acestor evoluții.